

บทความ

เรื่อง

จากร้วโรงเรียนสู่ความเชื่อมั่นของประชาชน ผ่านการหล่อหลอมจริยธรรม
ตำรวจยุคใหม่ตามเจตนารมณ์ พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565

โดย

พันตำรวจโท หญิง กุลจิรา ชนะกุล
อาจารย์ (สบ 3) กลุ่มงานอาจารย์ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 8

ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 8 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ชื่อเรื่อง (TH) : จากรั้วโรงเรียนสู่ความเชื่อมั่นของประชาชน ผ่านการหล่อหลอมจริยธรรม
ตำรวจยุคใหม่ตามเจตนารมณ์ พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565

Title (EN) : From Classroom to Public Trust : Shaping the Ethics of Modern
Police Officers under the Royal Thai Police Act B.E. 2565 (2022)

พ.ต.ท.หญิง กุลจิรา ชนะกุล

Pol.Lt.Col. Kuljira Chanakul

ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 8

Provincial Training Center, Region 8

rjan.kuljira@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการยกระดับจริยธรรมและ
ภาพลักษณ์ของข้าราชการตำรวจไทย โดยมุ่งเน้นความสำคัญไปที่กลไกนวัตกรรมทางกฎหมายภายใต้
พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ในฐานะเครื่องมือหลักเพื่อการปฏิรูปองค์การท่ามกลาง
สภาวะวิกฤตศรัทธาของสังคม โดยมีการอ้างอิงถึงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและ
การกระทำโหดร้ายต่อพลเรือน พ.ศ. 2565 ในฐานะบทบัญญัติเสริมที่ช่วยส่งเสริมความโปร่งใสในการ
ปฏิบัติหน้าที่

ผู้เขียนในฐานะอาจารย์ผู้สอนข้าราชการตำรวจและในฐานะภาคประชาชน ได้นำเสนอการ
ขับเคลื่อนองค์กรตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแม่บทฉบับนี้ ผ่านการวางรากฐานระบบคุณธรรม (Merit
System) และกลไกการตรวจสอบโดยภาคประชาชน (Public Accountability) ซึ่งมีหัวใจสำคัญอยู่ที่
บทบาทของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจ (ก.พ.ค.ตร.) และคณะกรรมการ
พิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ (ก.ร.ตร.) เพื่อเชื่อมโยงเข้ากับกระบวนการหล่อหลอมทัศนคติใน
สถานศึกษาต้นน้ำ จากการศึกษาและวิเคราะห์ของผู้เขียนพบว่า ความสำเร็จในการกอบกู้ความเชื่อมั่น
ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ มิได้ขึ้นอยู่กับเพียงการตราต่อบทกฎหมาย แต่ต้องอาศัยการ
เปลี่ยนผ่านสู่การปฏิบัติที่ยึดโยงกับความคาดหวังของสังคมและความโปร่งใสเชิงประจักษ์ บทความสรุป
ด้วยข้อเสนอแนะในการบูรณาการกลไกตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ร่วมกับทุกภาค
ส่วน เพื่อเปลี่ยนวิกฤตศรัทธาให้เป็นพลังแห่งความไว้วางใจที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565, วิกฤตศรัทธา, การหล่อหลอมจริยธรรม, ระบบคุณธรรม,
การปฏิรูปตำรวจ

Abstract

This academic article aims to present a strategic approach to enhancing the ethics and public image of the Royal Thai Police, **focusing primarily on the innovative legal mechanisms under the Royal Thai Police Act B.E. 2565 (2022)** as the core instrument for institutional reform amidst a crisis of faith. Reference is also made to the Prevention and Suppression of Torture and Enforced Disappearance Act B.E. 2565 as a supplementary provision to promote operational transparency.

Writing from the dual perspective of a police instructor and a citizen, the author presents the organizational drive following the spirit of this primary legislation through the establishment of the Merit System and Public Accountability. The central elements include the pivotal roles of the Board of Merit Protection and the Police Complaints Committee, integrated into the formative training processes. Based on the author's study and analysis, the findings suggest that the success in restoring public confidence, as intended by this Act, depends not merely on the legislation itself but on a transition to practice-based policing rooted in social expectations and empirical transparency. The article concludes with recommendations for integrating the mechanisms of the Royal Thai Police Act B.E. 2565 across all sectors to transform the crisis of faith into sustainable public trust.

Keywords: Royal Thai Police Act B.E. 2565, Crisis of Faith, Ethical Formation, Merit System, Police Reform

บทนำ

ในห้วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา เสียงเรียกร้องจากภาคประชาชนและทุกภาคส่วนในสังคมไทยต่อการ “ปฏิรูปตำรวจ” ปรากฏขึ้นอย่างต่อเนื่องและเข้มข้นขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อองค์กรตำรวจต้องเผชิญกับบททดสอบสำคัญจาก “วิกฤตศรัทธา” ที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เสียงสะท้อนเหล่านี้มิได้เป็นเพียงกระแสกดดัน แต่คือความคาดหวังอันแรงกล้าของสังคมที่ต้องการเห็นผู้บังคับใช้กฎหมายมีความโปร่งใส ยึดมั่นในจริยธรรม และเป็นที่พึ่งพาของประชาชนได้อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ในยุคข้อมูลข่าวสารที่การปฏิบัติหน้าที่ถูกตรวจสอบผ่านเลนส์กล้องและสื่อสังคมออนไลน์ตลอดเวลา ความคาดหวังในมิติของ “สิทธิมนุษยชน” และ “มาตรฐานสากล” จึงกลายเป็นบรรทัดฐานใหม่ที่ตำรวจทุกนายไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สถานการณ์ดังกล่าวได้นำมาสู่การประกาศใช้ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ซึ่งถือเป็นหมุดหมายสำคัญในการเดินหน้าปฏิรูปองค์กรตำรวจอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อตอบโจทย์ทั้งในด้านโครงสร้างและจิตวิญญาณของผู้ปฏิบัติงาน

ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ผู้ทำหน้าที่บ่มเพาะต้นกล้าของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้าพเจ้าตระหนักดีถึงวิกฤตศรัทธาที่เกิดขึ้น และรับรู้ถึงความคาดหวังอันหนักแน่นของสังคมที่มีต่อข้าราชการตำรวจรุ่นใหม่ ความท้าทายนี้มีใช่เพียงเรื่องของการถ่ายทอดข้อกำหนดในห้องเรียนเท่านั้น แต่คือภารกิจทางจิตวิญญาณในการสร้างบุคลากรที่เปรียบพร้อมด้วยจริยธรรมที่ร่วมสมัย ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่ถาโถม การนำเจตนารมณ์ของกฎหมายปฏิรูปฉบับนี้มาเป็นแกนหลักในการหล่อหลอมให้นักเรียนตำรวจมีทัศนคติที่พร้อมรับใช้ประชาชนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จึงเป็นภารกิจเร่งด่วนที่ข้าพเจ้าและสถาบันแห่งนี้มุ่งมั่นดำเนินการอย่างเต็มกำลัง พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 จึงเปรียบเสมือน “เข็มทิศและเครื่องมือสำคัญ” ในการกอบกู้ความเชื่อมั่น เพื่อให้ข้าราชการตำรวจกลับมามีความสง่างาม มีเกียรติยศ และได้รับความไว้วางใจจากสังคมอีกครั้งอย่างเต็มภาคภูมิ

อนึ่ง บทความวิชาการฉบับนี้มุ่งเน้นกล่าวถึงในมิติของ การบริหารทรัพยากรมนุษย์และการปลูกฝังมาตรฐานจริยธรรม ตามกรอบของพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 โดยเฉพาะกลไกที่ส่งผลต่อระบบคุณธรรมและการตรวจสอบโดยภาคประชาชน โดยไม่ได้มุ่งเน้นในมิติของโครงสร้างอำนาจสอบสวนหรือกระบวนการทางคดีอาญาในเชิงลึกแต่อย่างใด

กลไกแห่งการเปลี่ยนแปลง : การบูรณาการกฎหมายสู่การหล่อหลอมจริยธรรม

ท่ามกลางกระแสการปฏิรูปที่มุ่งยกระดับองค์กรตำรวจสู่มาตรฐานสากล พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ได้รับการตราขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็น เข็มทิศเชิงโครงสร้าง ผสานกับกลไกทางกฎหมายที่สำคัญ เพื่อวางรากฐานการปฏิบัติหน้าที่ที่ยึดโยงกับหลักจริยธรรมและธรรมาภิบาลอย่างยั่งยืน การขับเคลื่อนจริยธรรมตำรวจในยุคเปลี่ยนผ่านนี้ มิได้หยุดอยู่เพียงตัวบทกฎหมายที่กำหนดหน้าที่อำนาจตามโครงสร้างเดิมเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการบูรณาการสาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและความโปร่งใส ซึ่งข้าราชการตำรวจจำต้องยึดถือปฏิบัติควบคู่กันไปอย่างเคร่งครัดอีกด้วย

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการหล่อหลอมจิตสำนึกและพฤติกรรมที่สง่างาม อันจะเป็นทั้งเกราะคุ้มครองผู้ปฏิบัติงานและเป็นที่พักพิงของประชาชนได้อย่างแท้จริง บทความนี้จึงมุ่งกล่าวถึงมิติสำคัญของการเปลี่ยนแปลงผ่านมุมมองและประสบการณ์ของผู้เขียน โดยเชื่อมโยงกลไกทางกฎหมายที่ข้าราชการตำรวจยุคใหม่พึงตระหนัก เพื่อนำไปสู่การปรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การยึดมั่นในระบบคุณธรรม (Merit System) หัวใจสำคัญตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 คือการจัดตั้ง คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจ หรือ ก.พ.ค.ตร.¹ ขึ้นเป็นครั้งแรก เพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการคุ้มครองสิทธิและรักษาความเป็นธรรมให้แก่ข้าราชการตำรวจ

โดยองค์ประกอบของคณะกรรมการตาม มาตรา 35 กำหนดให้มีจำนวนเจ็ดคน ซึ่งต้องมีคุณสมบัติและที่มาอย่างโปร่งใส ผ่านกระบวนการคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญหลากหลาย อาทิ ผู้เคยดำรงตำแหน่งตุลาการ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย การบริหารงานบุคคล หรืออดีตข้าราชการตำรวจระดับสูง ซึ่งเป็นผู้มีความเป็นกลางและเป็นที่ยอมรับ

สำหรับหน้าที่และอำนาจสำคัญของ ก.พ.ค.ตร. นั้นบัญญัติไว้ใน มาตรา 40 ซึ่งมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของข้าราชการตำรวจที่ถูกสั่งลงโทษทางวินัย หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ รวมถึงการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์จากการไม่ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้งโยกย้าย หรือการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชาที่ขัดต่อระบบคุณธรรม

การระบุงลไกนี้ ในการหล่อหลอม จึงจำเป็นต้องมุ่งเน้นให้นักเรียนนายสิบตำรวจ รวมถึงผู้เข้ารับการศึกษาอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ มีความเชื่อมั่นว่า “ความรู้ ความสามารถ และผลงาน” จะได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายนี้ ทำให้ข้าราชการตำรวจทุกนายได้มั่นใจได้ว่าการมุ่งมั่นทำหน้าที่

¹ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565, ลักษณะ 5 คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจ, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนที่ 64 ก 16 ตุลาคม 2565) หน้า 17-21.

อย่างถูกต้องและซื่อสัตย์คือใบเบิกทางที่มั่นคงและมีเกียรติที่สุดในเส้นทางรับราชการตำรวจยุคใหม่ต่อไป

2. ความโปร่งใสเชิงประจักษ์ภายใต้ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565² ในบริบทการทำงานยุคใหม่ จำเป็นอย่างยิ่งที่การหล่อหลอมจริยธรรมต้องเดินคู่ไปกับการสร้างความเข้าใจใน พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ซึ่งมีสาระสำคัญที่ข้าราชการตำรวจต้องยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะตาม **มาตรา 22** ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการควบคุมตัว ต้องทำการบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะที่ทำการจับกุมและควบคุมตัวจนกว่าจะส่งตัวให้พนักงานสอบสวน

นอกจากนี้ กฎหมายยังกำหนดให้มีการบันทึกข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการควบคุมตัว อาทิ อัตลักษณ์ของผู้ถูกควบคุมตัว วันเวลาและสถานที่ของการจับกุม รวมถึงสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ถูกจับกุม เพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้ตามที่ระบุไว้ใน **มาตรา 23** การปลูกฝังสิ่งเหล่านี้ในสถานศึกษาจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นว่า การบันทึกภาพและเสียงมิใช่เพียงข้อบังคับที่เป็นภาระหรือความยุ่งยาก แต่คือ **พยานหลักฐานที่ซื่อสัตย์ที่สุด** ซึ่งจะช่วยปกป้องผู้ปฏิบัติงานจากการถูกกล่าวหาโดยมิชอบ และเป็นหลักประกันความบริสุทธิ์ใจในการทำหน้าที่ต่อประชาชน อันจะนำไปสู่การสร้างเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่ก้าวแรกของการปฏิบัติงานในพื้นที่จริง

3. มาตรฐานจริยธรรมและการตรวจสอบโดยภาคประชาชน เจตนารมณ์สำคัญตาม **มาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565** คือการยกระดับมาตรฐานจริยธรรมและการตรวจสอบผ่านการจัดตั้ง **คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ หรือ ก.ร.ตร.** เพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกอิสระในการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน โดยมีอำนาจหน้าที่สำคัญตาม **มาตรา 50** ในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับข้าราชการตำรวจที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยหรือประพฤติตนไม่เหมาะสมจนเป็นที่เสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำรวจ

ทั้งนี้ กระบวนการทำงานตาม **มาตรา 51** ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้อย่างละเอียดและเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยเมื่อ ก.ร.ตร. ได้รับเรื่องร้องเรียนจะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงอย่างรอบคอบ ซึ่งหากผลการไต่สวนพบว่ามิพยานหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าข้าราชการตำรวจผู้นั้นกระทำความผิดจริง ก.ร.ตร. มีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยและส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยตามผลการวินิจฉัยนั้นโดยตรง หรือหากกรณีใดมีลักษณะเป็นการทุจริต ให้ ก.ร.ตร. ส่งสำนวนพร้อมพยานหลักฐานให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ

² พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565. (2565, 24 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 139 ตอนที่ 66 ก. หน้า 1-13.

แล้วแต่กรณี โดยในกรณีที่ ก.ร.ตร. มีคำวินิจฉัยว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย ก.ร.ตร. จะสั่งให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องรอผลการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐก็ได้ ในส่วนของผู้บังคับบัญชากล่าวหาหาพบว่าไม่ได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดตามบทบัญญัติในมาตรา 51 นี้ ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงอีกด้วย

4. จริยธรรมและจรรยาบรรณ เข้มทิศนำทางสู่ความเป็นมืออาชีพ การยึดมั่นในประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ นอกเหนือจากกลไกเชิงโครงสร้างตามตัวบทกฎหมายแล้ว สิ่งสำคัญที่เป็นเสมือน **เข็มทิศนำทาง** ในการประพฤติตนของข้าราชการตำรวจคือ **ประมวลจริยธรรมข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2564**³ ซึ่งเปรียบเสมือนรากฐานในการบ่มเพาะจิตสำนึกและค่านิยมที่ดีงามในการครองตน โดยมุ่งเน้นหลักการสำคัญ 7 ประการ อาทิ การยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อประชาชน ไปจนถึงการยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เพื่อให้ตำรวจทุกคนมีความสง่างามจากภายในสู่ภายนอก

และเพื่อให้การปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมดังกล่าวเห็นผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ จึงได้มีการตรา **กฎ ก.ตร. ว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2566**⁴ ขึ้นเพิ่มเติม เพื่อกำหนด มาตรฐานการครองตน ที่ชัดเจนในทุกมิติของการปฏิบัติหน้าที่ โดยเน้นย้ำถึงการรักษาเกียรติศักดิ์ของความเป็นตำรวจ การมีกิริยาที่สุภาพเรียบร้อยต่อประชาชน การใช้อำนาจหน้าที่อย่างเป็นธรรมโดยปราศจากอคติ และการรักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด ซึ่งจรรยาบรรณเหล่านี้คือ ภาพลักษณ์สำคัญที่ประชาชนสัมผัสได้จริงในทุกย่างก้าวของการทำงาน

ในการหล่อหลอม ณ สถานศึกษา ข้าพเจ้ามุ่งเน้นสื่อสารให้ลูกศิษย์เห็นความเชื่อมโยงที่สำคัญว่า หาก “**จริยธรรม**” คือการบ่มเพาะความดีงามในจิตใจ “**จรรยาบรรณ**” ก็คือการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่เป็นมืออาชีพในการปฏิบัติหน้าที่ การบูรณาการทั้งกฎหมาย จริยธรรม และจรรยาบรรณให้เป็นเนื้อเดียวกันนี้เอง จะเป็นกุญแจสำคัญที่ช่วยยกระดับภาพลักษณ์ตำรวจไทยให้ได้รับความเชื่อมั่นศรัทธา และสร้างความภาคภูมิใจในเกียรติศักดิ์ของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ได้อย่างแท้จริง

การปลูกฝังเรื่องนี้ในสถานศึกษาจึงมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการตำรวจรุ่นใหม่เข้าใจว่าการตรวจสอบโดยภาคประชาชนตามกฎหมายฉบับนี้ มิใช่เรื่องน่ากังวล แต่คือโอกาสในการสร้าง ความยุติธรรมที่มองเห็นได้ (Visible Justice) ซึ่งจะช่วยเปลี่ยนภาพลักษณ์องค์กรให้มีความโปร่งใส และทำให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเชื่อมั่นว่าความถูกต้องและความเป็นธรรมจะได้รับการปกป้องอย่างเท่าเทียมอีกด้วย

³ ประมวลจริยธรรมข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2564. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 138 ตอนพิเศษ 109 ง. หน้า 1-3.

⁴ กฎ ก.ตร. ว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2566. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 140 (ตอนที่ 9 ก), หน้า 1-4.

เมื่อ “หน้าที่สอน” บรรจบกับ “ความคาดหวังของสังคม” พันธสัญญาแห่งศรัทธา

ในการทำหน้าที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ ข้าพเจ้ามักตั้งคำถามเสมอว่า ตำรวจแบบไหนที่ข้าพเจ้าอยากส่งมอบให้เป็นของขวัญแก่ประชาชน? คำตอบนั้นปรากฏชัดเมื่อข้าพเจ้าลองถอดหมวกของ “อาจารย์” ออก แล้วสวมหมวกของ “ประชาชน” คนหนึ่งที่ใช้ชีวิตร่วมสังคมเดียวกับลูกศิษย์เหล่านี้ มุมมองที่ทับซ้อนกันนี้ทำให้ข้าพเจ้าตระหนักว่า พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ฉบับนี้มีได้เป็นเพียงตัวบทบัญญัติที่ต้องท่องจำ แต่คือ “เจตหมายสัญญาใจ” ที่ตำรวจทำไว้กับเพื่อนร่วมชาติ

- **ในฐานะประชาชน :** ข้าพเจ้าโหยหา “ที่พึ่งพา” มากกว่า “อำนาจ” อยากเห็นตำรวจที่เดินเข้ามาหาพร้อมรอยยิ้มและการรับฟัง อำนาจทางกฎหมายจะมีความสง่างามก็ต่อเมื่อถูกใช้เพื่อปกป้องสุจริตชนและรักษาความเป็นธรรมให้กับคนในสังคมเท่านั้น

- **ในฐานะอาจารย์ :** ข้าพเจ้าพยายามเปลี่ยน “ความกังวลในการตรวจสอบ” ให้เป็น “ความบริสุทธิ์ใจ” ความสุจริตคือเกราะคุ้มครองที่แข็งแกร่งที่สุด หากเราปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตรงไปตรงมา เลนส์กล้อง สื่อสังคมออนไลน์ หรือการตรวจสอบใดๆ ก็ล้วนเป็นเครื่องยืนยันความดีให้แก่เราทั้งสิ้น

ก้าวต่อไปด้วยกัน : ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์เพื่อศรัทธาที่ยั่งยืน

ข้าพเจ้าตระหนักดีว่าการปฏิรูปตำรวจและการกอบกู้ศรัทธาจะสำเร็จได้ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับตำรวจเพียงลำพัง แต่ต้องเกิดจากการขับเคลื่อนร่วมกันของ “องคาพยพ” ทั้งสังคม จึงขอเสนอแนวทางแห่งความร่วมมือดังนี้

1. **สำหรับสถานศึกษาและบ้านหลังแรกของตำรวจ** นอกเหนือจากการมุ่งเน้นการเรียนการสอนในทางวิชาการและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการเป็น “พื้นที่แห่งการขัดเกลาจิตวิญญาณ” โดยมุ่งเน้นการสร้างความเข้าใจในหัวใจของประชาชนควบคู่ไปกับการความรู้ เพื่อฝึกฝนทัศนคติให้ลูกศิษย์มีความอ่อนน้อมในท่าทีแต่หนักแน่นในความถูกต้อง ให้เขารู้สึกจากภายในว่า การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความใส่ใจและเข้าใจความทุกข์ร้อนของเพื่อนมนุษย์ คือเกียรติยศที่สูงที่สุดและเป็นหัวใจสำคัญของวิชาชีพตำรวจอย่างแท้จริง

2. **สำหรับผู้บังคับบัญชาและผู้นำหน่วยงาน** เพราะ “ต้นแบบที่ดีมีค่ากว่าคำสอน” การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่ยึดมั่นใน ระบบคุณธรรม (Merit System) อย่างเป็นรูปธรรมจึงเปรียบเสมือนของขวัญและกำลังใจที่สำคัญที่สุดที่จะมอบให้แก่ข้าราชการตำรวจรุ่นใหม่ เพื่อให้พวกเขามีความมั่นใจและภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสง่างาม นอกจากนี้ การสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่โปร่งใสและยุติธรรม ยังเป็นรากฐานสำคัญที่จะช่วยหล่อหลอมให้วัฒนธรรมองค์กรยุคใหม่เข้มแข็ง ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกลดภัยและเชื่อมั่นที่จะยืนหยัดในความถูกต้องเพื่อประชาชนสืบไป

3. สำหรับเพื่อนร่วมสังคมและพี่น้องประชาชน ในฐานะเพื่อนร่วมสังคมที่ต่างมุ่งหวังเห็นความสงบสุข ข้าพเจ้าใคร่ขอเชิญชวนทุกท่านให้ก้าวเข้ามาเป็นหุ้นส่วนแห่งความปลอดภัย ร่วมกับข้าราชการตำรวจ ด้วยการเปิดใจสื่อสารและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ เพราะเสียงสะท้อนที่ตรงไปตรงมาและกำลังใจจากประชาชน คือพลังสำคัญที่จะช่วยประคับประคองข้าราชการตำรวจที่มีความตั้งใจจริงให้มีที่ยืนอย่างสง่างาม และร่วมกันขัดเกลาองค์กรตำรวจให้เป็นสถาบันที่พวกเราทุกคนสามารถพึ่งพาและวางใจได้อย่างสนิทใจในทุกสถานการณ์

4. สำหรับข้าราชการตำรวจทุกท่าน ข้าพเจ้าอยากฝากถึงพี่น้องตำรวจทุกท่านด้วยความเข้าใจและเป็นกำลังใจให้จากใจจริง อยากให้ทุกท่านเชื่อมั่นว่า ความโปร่งใสไม่ใช่ศัตรู แต่คือเพื่อนแท้ที่จะช่วยปกป้องเราได้ดีที่สุด และความซื่อสัตย์จะเป็นสะพานเชื่อมใจ ให้ประชาชนเขากลับมาเชื่อใจและรักพวกเราอีกครั้ง ข้าพเจ้ารู้ดีค่ะว่าทุกวันนี้พวกเราทำงานกันเหนื่อยและกดดันมากแค่ไหน แต่ขอให้ภูมิใจว่าความดีที่เราทำ แม้จะไม่มีใครเห็นในวันนี้ แต่มันคือเกียรติยศที่ใครก็แย่งไปจากเราไม่ได้ ความจริงใจและการทำหน้าที่ตรงไปตรงมาในทุกๆ วัน คือพลังที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่จะช่วยให้พวกเรา กอบกู้ศรัทธากลับคืนมาได้ ข้าพเจ้าขอเป็นกำลังใจให้ทุกท่านยืนหยัดสู้ต่อไปอย่างสง่างาม เพื่อร่วมกันสร้างประวัติศาสตร์หน้าใหม่ ให้ตำรวจไทยเป็นที่รักและเป็นที่ยึดเหนี่ยวของประชาชนได้อย่างแท้จริง

บทสรุป

การนำกฎหมายมาปฏิบัติด้วยหัวใจที่ยึดมั่นใน จริยธรรมของตำรวจ อย่างแท้จริง ตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ที่มุ่งหวังให้จริยธรรมเป็นเข็มทิศนำทางที่ทำให้การใช้อำนาจหน้าที่เป็นไปเพื่อความถูกต้องและเป็นธรรม ผ่านกระบวนการตรวจสอบที่โปร่งใส และเป็นธรรมของทั้งคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจ (ก.พ.ค.ตร.) และคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ (ก.ร.ตร.) ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นและหลักประกันความยุติธรรมให้แก่ทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

หากพวกเราทุกภาคส่วนร่วมแรงร่วมใจกันเสมือน ฟันเฟืองที่สอดประสาน สอดรับกับเจตนารมณ์แห่งการเปลี่ยนแปลง โดยใช้ข้อกฎหมายที่เที่ยงธรรมเป็นสะพานเชื่อมโยงความเชื่อมั่น มีมาตรฐานทางจริยธรรมเป็นรากฐานในการปฏิบัติหน้าที่ และใช้ความเข้าใจเห็นอกเห็นใจกันเป็นทางเดินก้าวข้ามผ่านอุปสรรค ข้าพเจ้าในฐานะอาจารย์ผู้สอนและประชาชนคนหนึ่งเชื่อมั่นอย่างยิ่งว่า วิกฤตศรัทธา ที่เรากำลังเผชิญอยู่ในวันนี้ จะแปรเปลี่ยนเป็น พลังแห่งความไว้วางใจ ที่หนักแน่นและมั่นคงในวันหน้า เพื่อร่วมกันสร้างสรรค์สังคมที่สงบสุข ปลอดภัย และอบอุ่นหัวใจให้แก่ตัวเราและลูกหลานสืบไป

เอกสารอ้างอิง

- กฏ ก.ตร. ว่าด้วยจรรยาบรรณข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2566. (2566, 27 มกราคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 140 ตอนที่ 9 ก. หน้า 1-4.
- ประมวลจริยธรรมข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2564. (2564, 20 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 138 ตอนพิเศษ 109 ง. หน้า 1-3.
- พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565. (2565, 16 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 139 ตอนที่ 64 ก. หน้า 1-57.
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคคสุญหาย พ.ศ. 2565. (2565, 24 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 139 ตอนที่ 66 ก. หน้า 1-13.

